

TUSSEN

Kerstmis
2021

BEELD

Magazine van het
Bisdom Rotterdam

*"Samen op weg
met Kerstmis"*

Bisschop Van den Hende:

*Geloven
in vitaliteit*

Kiezen voor de Kerk:

*'Ik was ontzettend
eenzaam'*

Kerstmis:

*Het woord
is vlees geworden*

Plus:

*Een netwerk
van liefde*

We vieren Kerstmis opnieuw in een periode van corona. Een tijd lang is uitgekeken naar de periode na corona en de verwachting daarbij was dat Kerstmis in die toekomst zou vallen. In november echter bleken opnieuw maatregelen nodig om de verspreiding van het virus tegen te gaan en Kerstmis heeft voor het tweede jaar op een rij een bijzonder karakter.

“Vier Kerstmis!” was de oproep van de bisschoppen in 2020. Want Kerstmis is te belangrijk om niet te vieren. En ook dit jaar wordt daarom de campagne vierkerstmis.nl gehouden met een website voor inspiratie en met informatie over vieringen in de parochies.

En opnieuw kiezen speciaal vanwege Kerstmis parochies in het bisdom Rotterdam ervoor om deze Tussenbeide te bezorgen samen met het parochieblad. Zo worden maar liefst 90.000 bladen verspreid. We zijn erg blij met deze kerstactie van parochies. We hopen dat dit blad u licht en inspiratie brengt door de mensen die erin aan het woord komen en die hun gelovige verhaal delen. Ik wens u veel leesplezier!

Wilt u Tussenbeide ook in 2022 ontvangen? Meld u dan aan voor een persoonlijk abonnement via tussenbeide@bisdomrotterdam.nl.

Daphne van Rosendaal
Hoofdredacteur

Editie van
december 2021

COLOFON:

Tussenbeide is een uitgave van het bisdom Rotterdam. Het blad verschijnt vier keer per jaar.

Hoofdredacteur:

Daphne van Rosendaal
Redactie: Frits Vermeulen,
Jolanda de Wolf
Contact jongeren:
Desiree Bühler

Redactie, administratie, advertenties:
Koningin Emmalein 3, 3016 AA Rotterdam
T: 010 - 281 51 71, Fax: 010 - 436 71 90
E: tussenbeide@bisdomrotterdam.nl
I: www.bisdomrotterdam.nl

IBAN: NL30INGB0000464304

Conceptontwikkeling, grafisch ontwerp en vormgeving:
Dailymilk, Rotterdam

Redactioneel advies conceptontwikkeling:
Bureau Wielenga / Sjoerd Wielenga

Fotografie cover: Ramon Mangold

Illustratie Laurentius: Niek van Ooijen

Vormgeving en druk: Halewijn NV, Antwerpen

Abonnementen:
€ 1,50 per jaar voor parochies.

Tussenbeide wordt verspreid via de parochies in het bisdom Rotterdam. Wilt u het blad thuis per post ontvangen? Meld u dan aan voor een persoonlijk abonnement via tussenbeide@bisdomrotterdam.nl. Voor een persoonlijk postabonnement wordt een jaarlijkse gift gevraagd van € 12,50.

Artikelen uit Tussenbeide mogen met bronvermelding vrij worden overgenomen in parochiebladen. Illustraties en foto's mogen alleen worden gebruikt als vooraf toestemming is verleend door de redactie.

Wilt u meer weten?

Lees alles over thuisgeven en onze projecten die omzien naar de meest kwetsbare mensen in Nederland. Vraag de brochure gratis en geheel vrijblijvend aan via: kansfonds.nl/nalaten

Uw vermogen om onafhankelijk te maken

ADVERTENTIE

Thuisgeven met uw nalatenschap

Ook als u er niet meer bent, hebt u het vermogen om thuis te geven. Hoe groot of hoe klein dit vermogen ook is, uw nalatenschap maakt een groot verschil voor kwetsbare mensen in Nederland.

Thuisgeven

Uw nalatenschap helpt Kansfonds thuis te geven. Thuisgeven door jongeren die dak- en thuisloos zijn veilig onderdak te geven. Of door jonge moeders te helpen onafhankelijk te zijn. Zo helpt u mensen zoals Jessie. Zij belandde op straat. Geen huis, geen geld en geen werk. Het project Lumens bood haar de nodige ondersteuning om behalve een huis ook een diploma en een baan te bemachtigen. Uw nalatenschap helpt Kansfonds dit soort projecten mogelijk te maken.

Nalaten

U hebt ook het vermogen om thuis te geven. Met uw gift of nalatenschap. We gaan graag met u in gesprek over hoe uw nalatenschap voor 100% besteed wordt aan kansrijke projecten die omzien naar kwetsbare mensen.

Meer weten?

Bel dan met Mariëlle Appel, adviseur filantropie: 035 624 96 51 of e-mail: m.appel@kansfonds.nl

Of lees meer over de mogelijkheden om Kansfonds in uw testament op te nemen in onze brochure 'Nalaten aan Kansfonds'. Deze vraagt u geheel vrijblijvend aan via kansfonds.nl/nalaten

www.kansfonds.nl
info@kansfonds.nl
IBAN: NL20 INGB 0660 9712 40

Samen op weg met Kerstmis

+ Johannes van den Hende
Bisschop van Rotterdam

*‘De Heer werd
klein om ons’*

Ieder jaar vieren we het kerstfeest, de geboorte van Jezus, de menswording van Gods Zoon.

Ik kan me herinneren dat er voor mij een beeldengroep gekocht is toen ik heel klein was. Niet van steen of gips, want dat kun je als kind gauw beschadigen. Maar een beeldengroep van rubberen beeldjes. Een kleine groep die op een plank stond met een kaarsje erbij. Als kind kon je ernaar kijken en het ook vastpakken. Zo vertrouwd worden gemaakt met het kerstevangelie beschouw ik als een groot voorrecht.

Samen op weg met Kerstmis, met verschillende generaties, is in onze tijd een grote uitdaging. Hoe kunnen we de betekenis van het feest van de menswording overdragen aan nieuwe mensen?

Al meer dan tweeduizend jaar wordt verkondigd dat God is mens geworden, dat Hij zich kwetsbaar maakt in onze wereld. God heeft ons zozeer liefgehad dat Hij zijn enige Zoon gegeven heeft (Johannes 3, 16). Ik hoop dat we ook dit jaar, met de ervaring van kwetsbaarheid door corona en eenzaamheid, ons toevertrouwen aan de Heer die klein werd om ons, maar wiens liefde groter is dan de dood. We vieren Kerstmis in het licht van Pasen. We mogen vieren dat Gods liefde, die op aarde verschenen is, blijft.

Mogen we ook in onze tijd het kerstevangelie als een groot feest vieren. Niet alleen, maar in gezamenlijkheid. En met verschillende generaties. Dat we in staat zijn het door te geven en de rijkdom van Gods liefde in ons midden blijven verkondigen. God is mens geworden, zijn licht kwam in de wereld en moge dat licht ook in ons hart een plaats krijgen steeds opnieuw. Dat wens ik u toe. Zalig kerstfeest! ■

‘Mijn ouders gaven me deze bijbel.’

Door Daphne van Roosendaal

Tinke van der Willik (32)
Woont in: Roelofarendsveen
Werk: Applicatiebeheerder

Welke bijbel heb jij?
 Mijn ouders hebben me deze bijbel gegeven. Door hen ben ik in contact gekomen met het geloof. Gewoon doordat ze mij vroeger altijd meenamen naar de kerk. Ik werd lid van het koor en de jongerengroep. In het begin ging ik, omdat het leuk en gezellig was met de anderen. Dat was nog geen erg diepe gelovige overtuiging. Pas later merkte ik: ik wil hier meer mee, het is niet alleen omdat ik zingen leuk vind, maar het voegt ook absoluut wat toe dat het een kerkkoor is. Geloof is belangrijk voor me. Zonder geloof zou ik een stuk fundament missen waar ik op terug kan vallen als dingen moeilijk zijn en ook juist in grote vreugde. Ik probeer me wel eens voor te stellen hoe mijn leven zou zijn zonder geloof, maar dan kom ik erachter dat me dat niet lukt. Ik zit trouwens niet erg vast aan deze bijbel. Ik lees ook via internet als ik iets wil opzoeken. Ik google bijvoorbeeld de tekst van een viering. Ik heb jarenlang de jongerenreis vanuit onze parochie mee georganiseerd, een reis van tien dagen met een weekend in een klooster en een week in een vakantiehuis in de bergen. Die reizen hebben altijd een thema en ook dan zocht ik daar bijbelteksten bij via internet.

Zingen is belangrijk voor mij. In een koor moet het natuurlijk gewoon goed klinken, dus studeer je een lied in. Maar daarna kun je echt inhoudelijk zingen. Dat is voor mij een manier van bidden. Vaak ook al bij de repetities. In de liederen zitten herhalingen, je hebt een refrein, er zijn

dingen die worden geaccentueerd. Bij bidden vind ik het soms moeilijk om op de woorden te komen. Bij muziek heb ik dat niet. En het is ook niet erg als niet alles uit die tekst precies mijn gebed is. Misschien is het wel zoals met het bidden van de psalmen in een klooster. In de kloosters die we met die jongerenreizen hebben bezocht, zeggen ze over de psalmen dat daar eigenlijk alles in staat wat je kunt bidden en dat ze helpen om aan al die dingen te denken tijdens je gebed.

Wat vind jij een mooie bijbeltekst?

Ik luister graag naar christelijke muziek. Daar komen veel bijbelverhalen in voor. Ook die zoek ik dan vaak op. Ik luister in de auto graag en vaak naar Sela. Het lied 'Thuis' vind ik bijvoorbeeld mooi. Het gaat over de verloren zoon, een bekend verhaal. Door het lied ga ik de tekst opnieuw en soms ook anders bekijken en komen er soms boeiende inzichten uit. Dat voelt vaak als contact met God.

Ook het boek van Henri Nouwen over de verloren zoon gaf een nieuw inzicht. Ik identificeerde me als 'brave burger' met de oudste zoon in het verhaal, maar die heeft ook zijn zonde en is bijvoorbeeld jaloers. Trouwens ook van Henri Nouwen is het boek "Wie ben ik?" Daarin zegt hij: je bent het geliefde kind van God. Dat iedereen Gods geliefde kind is, raakt voor mij zó de kern. Daarmee kan er een last van mijn schouders vallen als ik weer eens probeer te voldoen aan verwachtingen. Die gedachte is dikwijls een grote opluchting. ■

Kerstraam

Wat: Geboorteraam
Waar: H. Adrianuskerk, Naaldwijk
Wanneer: 1947
Materiaal: glas, lood

De glas-in-loodramen van de H. Adrianuskerk zijn door drie verschillende glazeniers gemaakt. Een daarvan is de monnik Jacques van der Meij. Hij studeerde aan de Rijksacademie van beeldende kunsten in Amsterdam en was leerling van de schilder Antoon Derkinderen.

Na zijn studie trad hij in bij de benedictijnen in de Sint-Paulusabdij van Oosterhout. Voor de H. Adrianuskerk in Naaldwijk heeft hij vier grote kerkramen ontworpen met voorstellingen van de grote kerkelijke feestdagen: Kerstmis, Pasen, Pinksteren en Hemelvaart. Het kerstraam ontwierp hij in 1943. In een spitsboogvenster heeft hij het verhaal in drie lagen vormgegeven.

In de onderste regionen is in het centrale raam Christus in een kribbe te zien met Maria die voor Hem neerknielt met achter zich Jozef. Op de vier ramen staan de herders met hun schapen die de Koning als eerste eer komen bewijzen. Daarboven zijn in ruitvormige ramen engelen aangebracht die vanuit de hemel naar de geboortescène kijken. Bovenin straalt de ster van Bethlehem met daaronder de tekst "Gloria in Excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis".

Pas in 1947 kon het raam in de kerk geplaatst worden. Vanwege de Tweede Wereldoorlog was er een gebrek aan grondstoffen en financiële middelen. Door schenkingen van parochianen kon het kerstraam uiteindelijk gerealiseerd worden.

Door Ingrid Henkemans, Erfgoedspecialist Museum Catharijneconvent

5 x bijzonder

Woerden en omstreken

In deze rubriek fietsen we door een stad, dorp of regio waarbij we beschrijven hoe de parochie aanwezig én zichtbaar is. Welke onontdekte bijzonderheden zijn er in deze plaats en kerken? Wij zoeken het uit. Deze keer: Woerden en omstreken.

Door Celine Timmerman

1

Sint-Franciscuskerk Oudewater

Hederaboog verbindt hemel en aarde

Beelden: Guus Schoonewille

“Hans, doe ook eens wat.” Zes dames buigen zich deze ochtend in de Sint-Franciscus-kerk in Oudewater over hun bloemstuk. Pastoraal werkster Janneke Stam van parochie Pax Christi geeft samen met een parochiaan uit Woerden de eerste cursus liturgisch bloemschikken. Parochiaan Hans is als enige man van de partij en kijkt vanuit zijn stoel glimlachend om zich heen. Hij heeft zijn stuk allang af. De deelnemers leren vandaag over de betekenis van bloemen; zo staan drie witte rozen symbool voor de heilige Drie-eenheid. De hederaboog verbindt hemel en aarde.

hangt, is de verbinding tussen hemel en aarde. Waarom hederaboog? “Die is nooit uit te roeien, net als het geloof”, vertelt Stam. Bijna alle bloemen komen uit eigen parochietuin. In de kerk valt een beeld van de heilige Nicolaas Pieck op, een van de martelaren van Gorcum. In de pastorie staan net gerepareerde kazuifels. “Parels die op de zolder lagen”, zegt Stam. “Daarom hebben we er een tentoonstelling van gemaakt.” Buiten lopen we nog langs reproducties van kunstschilder Gerard David op gevels in de historische binnenstad. Rijkdom binnen én buiten de kerkdeuren.

Monument stil geboren kind Kanis

Verloren maar nooit vergeten

Na een rit door weilanden en ander groen komen we bij het katholieke kerkhof van Kanis. Op de begraafplaats staat naast een Nederlands oorlogsgraf uit de Tweede Wereldoorlog achter de Mariakapel nog een bijzonder monument, namelijk dat voor stil geboren kinderen. Het is voor baby's die voor de geboorte of kindjes die snel na de geboorte overleden. Het natuurstenen beeld laat een moeder zien die haar kind omarmt. Het is de enige plek van het hele kerkhof waar felgekleurde bloemen bij staan. "Elke week een nieuwe bos", vertelt parochiaan Nel Bouwman. Bijna vijftig jaar geleden werd haar eerste vldragen dochter dood geboren. Terwijl Bouwman in het ziekenhuis lag, begroeven haar man en de priester het niet-gedoopte kindje op ongewijde grond. "Zo ging dat vroeger", vertelt ze. "Je praatte er ook niet over, alsof haar overlijden nooit was gebeurd." En dat wilde ze, samen met nog een parochiaan, met terugwerkende kracht goedmaken. Een paar jaar geleden kon ze haar dochter laten erkennen en in het trouwboekje bij laten schrijven. En er dus voor zorgen dat dit beeld er kwam. "Het verlies blijft zeer doen, maar nu kan ik het afsluiten."

📍 Mijzijde 132 • 3471 GT Kanis • T: 0348-401319

Lourdesgrot en Meije pad Zegveld

Over water lopen

Op weg naar de mooiste looproute door de Nieuwkoopse plassen komen we in Zegveld op de Rondweg een grappig aanhangertje tegen. Hier blijkt de 11-jarige Ise bij het huis van haar opa en oma tweedehands spulletjes te verkopen voor Kika en de kerk. Wanneer de deuren van de schuur opengaan, zien we nog meer kinderspeelgoed, kaarten en platen. "Tijdens corona konden mensen hun spullen niet bij de kringloopwinkel kwijt, dus kwamen zij deze hier voor Ise brengen", vertelt oma Cobi Bunnik. Ise heeft inmiddels ook de bramenstruiken in grootmoeders tuin ontdekt. Het fruit plukt ze en verkoopt deze per bakje voor 50 cent. Afgelopen drie jaar heeft ze zo duizend euro opgehaald. "Ook dit is kerk zijn", zegt Janneke Stam trots. We stappen bij de Onze Lieve Vrouw Geboortekerk in het dorp van onze fiets om de Lourdesgrot achter de kerk te bekijken. Deze kerk heeft de grootste kerkgang van de parochie: 25 procent van het dorp komt naar de kerk. Stam: "Dat zijn 150 van de 600 bewoners. Dit is echt een hechte gemeenschap." Even verderop lopen we langs een enorme witte watertoren, Pietje Potlood genoemd, door naar het Meije pad. Een 13 kilometer lange wandelroute waar je verderop over water kunt lopen, omdat de brug waar je overheen loopt onder water staat.

📍 Meijepad: Meije 188 • 2411 PN Bodegraven
Lourdesgrot: Meije 137 • 2411 PN Bodegraven • T: 0348-691212

Heilige Bonaventurakerk Woerden

Ook bidden voor 'onkatholieken'

Helemaal uitgewaaid komen we de Heilige Bonaventurakerk in Woerden binnen. Direct valt het enorme glas-in-loodraam linksvoor in de kerk op. Niet in de laatste plaats door de tekst 'Heilige martelaren van Gorcum bidt voor ons en de onkatholieken van Nederland'. Dat is nog eens een oecumenisch welkom. Bij de hoofdingang van de kerk staat een monumentaal portaal met glas-in-lood waar de bezoekers in staan voordat ze de kerk inlopen. "We renoveren het, zodat het intact blijft maar toch ook zicht biedt in onze mooie kerk", vertelt parochiaan en beheerder Jos van Schie. "Bij navraag bleek dat deze deuren heel bijzonder zijn en bijna niet meer voorkomen." Laten staan, dus. En zorgen dat het er weer mooi bijstaat.

📍 Rijnstraat 56 • 3441 BV Woerden • T: 0348-412817 • www.parochiepaxchristi.nl/category/contact-woerden

GELOVEN IN VITALITEIT

De toekomst van de Kerk in en na corona hangt af van onze band met Christus en ons aandeel in zijn zending. Vitaliteit kan dus ook als je niet zoveel armslag hebt vanwege coronamaatregelen.

Door bisschop Van den Hende

‘Zo kunnen we ook in deze tijd onze roeping waarmaken’

Opnieuw wordt het Kerstmis en nog steeds zijn we niet los van het coronavirus. In ons dagelijks leven -of je wilt of niet- hebben we ermee te maken. Het raakt aan onze omgang met elkaar als mensen en het kan invloed hebben op hoe we naar elkaar kijken: in de samenleving en in huiselijke kring, in de wereld van de scholen en het leven van de Kerk, in de omstandigheden van het werk en privé.

We worden persoonlijk geconfronteerd met eenzaamheid en isolement, met ervaringen van beperking en stilstand, van angst en depressiviteit, of we hebben er weet van dat mensen om ons heen met deze ervaringen worstelen. Niemand kan zijn of haar ogen en hart daarvoor sluiten.

VAN VITAAL BELANG

We worden gevraagd om afstand te houden. Het Tweede Vaticaans Concilie benadrukt: de mens is ten diepste een sociaal wezen en zonder relaties met anderen kan een mens niet leven noch talenten ontplooiën (Gaudium et Spes 12). Samenleven en samenwerken met anderen is daarom van vitaal belang voor ons menselijk bestaan. Dat geldt voor ons maatschappelijk verkeer en zeker ook voor ons kerkelijk leven. Bovendien is ons kerkelijk leven -dat we mogen beleven als een netwerk van liefde- niet los te maken van de omgang met elkaar in de samenleving. Als Kerk hebben we een missionaire opdracht van de Heer gekregen. Dit houdt in dat we vanuit onze verbondenheid met Christus met de bagage van geloof, hoop en liefde die we ontvangen hebben, betrokken zijn op de wereld waarin wij leven.

KWETSBAARHEID

De lange periode met corona heeft bij veel mensen het gevoel van

kwetsbaarheid versterkt, ook op het terrein van het kerkelijk leven: Betekent corona dat ons getalsmatig kleiner worden nu sneller gaat? Komen mensen die nu minder vaak mee kunnen doen wel weer terug na corona? Wat is een vitale parochie?

Vitaliteit en levenskracht van een geloofsgemeenschap zit op de eerste plaats in de band met Jezus Christus. Paus Franciscus schreef in 2013, in navolging van paus Benedictus, dat het begin van ons christen-zijn de ontmoeting met de Heer is (Evangelii Gaudium 7).

Aangezien de persoon van Christus op de eerste plaats komt, is een parochie vitaal in de mate waarin zij zich verbindt met Jezus en zijn evangelie. Dus als mensen zeggen ‘we zijn een vitale gemeenschap’, zou je moeten kunnen zeggen: dus zijn we met heel ons hart met Christus verbonden, enthousiast over het vieren van de eucharistie en de andere sacramenten, trouw in het elkaar nabij zijn in naastenliefde en caritas.

ONZE ZENDING

Nu corona nog steeds voortduurt, is het belangrijk dat we als Kerk onze zending niet loslaten of verliezen. Als we nadenken over de vitaliteit van de Kerk in onze streken en de toekomst van parochies, dan mogen we allereerst beseffen dat de vitaliteit van ons bisdom en de toekomst van onze parochies afhangen van onze trouw aan de zending die we hebben gekregen van de Heer: zijn we nog in staat om Christus te verkondigen en van Hem te getuigen; maken we er werk van om de sacramenten te vieren en te bidden; zetten we ons daadwerkelijk in voor de dienst aan onze medemens uit liefde voor Christus? »

ONZE VITALITEIT

Komt deze drievoudige zending voldoende uit de verf in de geloofspraktijk van ons bisdom Rotterdam, van onze parochies en geloofsgemeenschappen, en in ons persoonlijk leven? Onze vitaliteit hangt ervan af. De volgende vragen helpen om onze vitaliteit op het spoor te komen.

- (1) Blijven we ons verdiepen in ons geloof en het overdragen in catechese en gesprek als een getuigenis? Wie is Jezus? Wie is God voor ons? Vertrouwen we op de leiding van de Heilige Geest?
- (2) Zijn we mensen van gebed of schiet dat erbij in als we onze drukke dag indelen? Zoeken we contact met de Heer in wie wij geloven? Zijn we in staat om anderen bij God te brengen door ons gebed? Hoe gaan we om met het vieren van de eucharistie als bron en hoogtepunt? Houden we de sacramenten in ere als geschenk van de verrezen Heer aan ieder van ons?

(3) Zijn we vertrouwd met de werken van barmhartigheid (Matteüs 25)? Hoe is het met de beoefening van de naastenliefde in en vanuit onze geloofsgemeenschappen? Zijn we daar samen mee bezig, of is dat 'uitbesteed' aan actieve PCI-bestuurders? Zijn we attent genoeg om te zien welke mensen wij missen? Zien we om naar mensen die onze hulp nodig hebben?

ARMSLAG

De coronatijd toont de kwetsbaarheid van ons samenleven aan, maar geeft ook de kans om te ontdekken dat we als Kerk niet uit het veld zijn geslagen zolang we ons vasthouden aan de Heer en zijn drievoudige zending steeds weer gestalte geven. Ondanks alles ons geloof blijven delen, ondanks alles blijven vieren en bidden, ondanks alles trouw zijn in naastenliefde en dienstbaarheid.

Hierbij hoort ook het besef dat we elkaar nodig hebben, omdat we niet alles in eigen persoon kunnen realiseren om

de zending van de Kerk waar te kunnen maken. Paulus zegt dat er vele gaven zijn en één Geest (1 Korintiërs 12, 4) waaruit mag blijken dat er twee gaven zijn die de Heer heel bijzonder schenkt aan zijn Kerk: de verscheidenheid in talenten en gaven, en de eenheid in geloof, hoop en liefde.

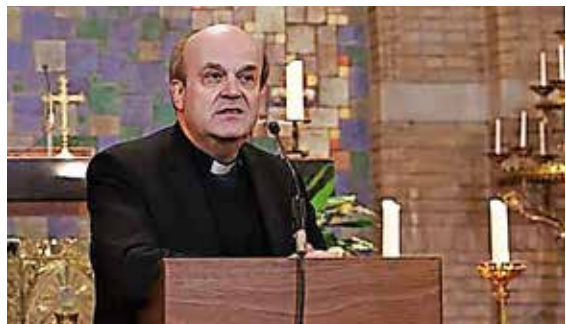
TOEKOMST

De toekomst van de Kerk in en na corona hangt af van onze band met Christus en ons aandeel in zijn zending die we met heel ons hart in elke gemeenschap in praktijk mogen brengen. Vitaliteit kan dus ook als je niet zoveel armslag hebt vanwege coronamaatregelen. Het is de Heer die ons blijft vragen om in alle omstandigheden te getuigen van ons geloof, te vieren dat we met Hem verbonden zijn en in concrete daden van barmhartigheid zijn liefde zichtbaar te maken. Zo kunnen we ook in deze tijd als christengelovigen onze roeping waarmaken, open naar God en naar de medemens. ■

‘Hierbij hoort het besef dat we elkaar nodig hebben’

KORT – KORT – KORT – NIEUWS

Beeld: Jan Tersteeg

“Ik was eenzaam...”

Op 28 oktober sprak bisschop Van den Hende op het symposium ‘Eén tegen eenzaamheid’ van Parochiefederatie HH. Clara en Franciscus. Tweede inleider was politicus Van der Staaij (SGP). “Een waarachtige menselijke samenleving moet aandacht hebben voor de deelname aan het samenleven van zoveel mogelijk mensen, van personen en van groepen”, sprak de bisschop. En hij maakte een toespeling op de werken van barmhartigheid: “Ik was eenzaam en gij hebt Mij gezien en bezocht. Wat je aan de eenzaamsten der mijnen hebt gedaan, heb je aan Mij gedaan” (Matteüs 25).

Nieuwe reeks Tour of Faith

Vanwege het diocesane Jaar van de Sacramenten gaan bisschop Van den Hende en jongeren in de bijeenkomsten van Tour of Faith (ToF) in gesprek over de sacramenten. Tijdens de eerste bijeenkomst op 24 oktober ging het over de oorsprong van de sacramenten en stond het sacrament van het doopsel centraal. Jongeren kunnen zich aanmelden voor de bijeenkomsten van ToF (elke laatste zondag van de maand) via jong@bisdomrotterdam.nl.

VierKerstmis.nl

De website VierKerstmis.nl werd vorig jaar voor het eerst gelanceerd om iedereen op te roepen Kerstmis te vieren, ook als er vanwege de coronamaatregelen geen plek was in de eigen kerk. Opnieuw nodigt VierKerstmis.nl uit om samen te vieren. De website geeft inspiratie en helpt om op de eigen parochiewebsite de kerstvieringen te vinden en informatie over eventuele coronamaatregelen. VierKerstmis is zo een landelijke campagne én een campagne voor en door parochies.

Beeld: rkkerk.nl

Beeld: Johan Wouters

Priesterwijding Sander Verschuur

Bisschop Van den Hende wijdde op 13 november Sander Verschuur tot priester voor het bisdom Rotterdam. Dat gebeurde in de HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal met vele priesters en gelovigen die in de kerk en via livestream meevierden. “Sander, je zult je handen vol hebben, maar laat allereerst je hart vervuld zijn met de gave van Gods Geest”, preekte de bisschop. “En moge je dan in de vreugde volharden waartoe je je geroepen weet en moge die vreugde aanstekelijk zijn voor velen in ons bisdom en ook voor velen daarbuiten. Want nieuwe mensen mogen zich altijd aansluiten.” Rector Broeders van Vronesteyn verklaarde plechtig dat “op grond van de ondervraging van het christenvolk en het oordeel van de verantwoordelijken” Sander Verschuur waardig bevonden was voor de wijding. “De priesterwijding is iets dat de hele gemeenschap aangaat en door de gemeenschap van de Kerk wordt gedragen”, zei de bisschop die daarbij sprak over de meer dan honderdvijfenvijftig geloofsgemeenschappen, “een netwerk van gemeenschappen die samen de Kerk van Rotterdam mogen vormen.”

Kiezen voor **DE KERK**

Door Celine Timmerman

Waarom kiezen mensen op latere leeftijd voor de Katholieke Kerk? In Kiezen voor de Kerk vragen we het aan recent verwelkomde kerkttoetreders. Deze keer Frank Raaphorst (32).

Frank Raaphorst:

'Ik was ontzettend eenzaam'

Hoe ben je in aanraking met het geloof gekomen?

"Ik zat een paar jaar geleden in een periode van neerslachtigheid en depressie. Ik was niet gelovig, ik had er niets mee. Ja, mijn oma was overtuigd katholiek, maar dat was het ook wel. Op een dag werd ik weer somber wakker en bedacht ik me dat ik misschien me toch maar eens in het geloof moest gaan verdiepen. Ik ging in gesprek met pastoor Glas, volgde een Alpha-cursus in Woubrugge en zat daarna in een viering bij pastor Bosma. Die hield zo'n mooie preek, waarin hij vertelde dat hij zelf eerst ook niets met het geloof had tot hij met Kerstmis een kerk binnenliep en toch geraakt werd. Dat herkende ik zó. Toen dacht ik: ja, ik ga ervoor."

Wat gebeurde er toen met je?

"Het was heel raar. Van ongelovige werd ik ineens gelovige. Daarbij had een begeleider van de Alpha-cursus tegen mij gezegd dat de leiding zag dat ik meer van de horizontale kerk ben dan van de verticale kerk. Dus vooral nadenk vanuit de kerk als geloofsgemeenschap. Dat vond ik wel mooi eigenlijk. Ik ben vervolgens gedoopt en inmiddels acoliet in de kerk van Nieuwveen."

Ben je dan nu een ander mens?

"Hier zit zeker een nieuwe Frank. Ik ben niet meer zo teruggetrokken, ik ben opener geworden en ik heb vrienden vanuit de parochie. Dat had ik drie jaar geleden nóóit gedacht. Toen wilde ik het liefst thuis zijn met de gordijnen dicht. Je hoort veel over eenzaamheid onder ouderen, maar onder jongeren is die er zeker ook. Ik was ontzettend eenzaam. Ik vond de vrijdag-, zaterdag- en zondagavond geen prettige avonden, ik had niemand om deze mee te delen. Doordeweeks kon ik mij storten op mijn werk als vrachtwagenchauffeur, daarnaast was mijn leven leeg."

Wat raakt je zo in het geloof?

"Dat ik weet dat God bij me is. Je gebeden worden niet altijd verhoord, maar ik weet dat God mij steunt. Het gaat bijvoorbeeld op dit moment niet goed met mijn vader, hij heeft longfibrose en is opgegeven door de artsen. Ik vraag God dikwijls of Hij kan helpen. Dat als mijn vader bijvoorbeeld

overlijdt Hij kan zorgen dat mijn vader goed terecht komt. En of Hij dan goed voor hem kan zorgen. Dit weet mijn vader overigens niet."

Hoe reageerde je vader en de rest van het gezin op je bekering?

"Mijn vader vraagt zich af wat ik met het geloof moet maar steunt mij wel, net als mijn moeder, broer en zus. Ze waren allemaal bij mijn doop. Mijn katholieke moeder probeer ik weer mee naar de kerk te krijgen, door mij krijgt ze natuurlijk ook weer met het geloof te maken. Wat wel grappig is: laatst kwam ze ineens met haar doopjurk naar beneden om die te laten zien. En ze heeft mij een kruisje van mijn oma gegeven, omdat ze wil dat dit goed terecht komt. Ik denk dat het weer groeit bij haar. Maar ik wil haar niet pushen. Het komt vanzelf wel."

Zijn er voor jou lastige dingen of thema's in het katholieke geloof?

"In het boek Openbaring las ik laatst dat er tijdens onheil een stem uit de hemel zei dat de gezalfden ongemoeid moesten worden gelaten en ongelovigen mochten worden gepijnigd. Ik zit mij nog steeds af te vragen hoe dat zit. Dat kan toch niet de bedoeling zijn?" ■

MIDDEN IN DE WINTERNACHT

— *Keer om!*

Door Rens Tienstra

Het maakt de indruk een laatmiddeleeuws kerstlied te zijn, maar 'Midden in de winternacht' is verrassend jong.

De tekst van dit lied is in 1943 geschreven door Harry Prenen (1915-1992); in 1948 werd het gepubliceerd onder de titel 'Rondeau der herders'. In december van hetzelfde jaar verscheen de tekst met muziek van Jan Mul (1911-1971), die zijn baan als muziekrecensent van De Volkskrant deelde met Prenen en Godfried Bomans. Mul baseerde zijn zetting op het 17e-eeuwse Catalaanse kerstlied 'El Desembre Congelat'.

KERSTBELEVING

Hoewel het nog een betrekkelijk jong lied is, ademt het de sfeer van de laatmiddeleeuwse kerstbeleving. Het koude jaargetijde waarin in deze contreien Kerstmis wordt gevierd biedt een mooi contrast voor de groei en bloei van nieuw leven (vergelijk 'Er is een roos ontloken uit barre wintergrond'). Telkens klinkt de vraag aan de herders waarom zij niet meevieren, gevolgd door een aansporing om muziek te maken en te dansen.

De eerste strofe valt met de deur in huis: het 'heil' is in de wereld gekomen, als 'antwoord op ons hopen'; een kernachtige omschrijving van de vervulling van de adventsgedachte. Het 'midden in de winternacht' gaat terug op de traditionele viering van Jezus' geboorte op middernacht, gebaseerd op Lucas' vertelling van het kerstverhaal. Vanuit het meest donkere moment van de nacht breekt de nieuwe dag aan. Direct gaan de vogels - een verwijzing naar de dageraad - voor in de lofzang. Maar de herders zwijgen vooralsnog...

Strofe twee verwijst naar het visioen van vrede van Jesaja 11, 6-8. Ook in de stal is daarvan een voorproefje te zien: wilde dieren spelen met de schapen. Echter, ook nu spelen de herders niet. Opnieuw klinkt dan de aansporing om de muziekinstrumenten te laten klinken.

In de volgende strofe is sprake van onstuitbare groei. De bomen laten zich niet tegenhouden door de barre kou; ze bloeien allemaal. Dit brengt Jezus' woorden uit Lucas 21, 29-31 in herinnering: "Kijkt naar de vijgenboom en naar alle andere bomen; zodra ze uitlopen weet ge, als ge dat ziet, dat de zomer in aantocht is. Zo ook, wanneer ge al deze dingen ziet, weet dan dat het Rijk Gods nabij is." Maar zelfs met de komst van het 'aards paradijs' dansen de herders niet...

De vierde strofe noemt de 'stralende Morgenster', een begrip dat veelvuldig wordt genoemd in Jesaja, Psalm 2 (een belangrijke bron voor gregoriaanse kerstgezangen) en Openbaringen 22, 16. Dit keer volgt geen vraag aan de herders, maar een opdracht om hun instrumenten te laten horen. De klanken worden op speelse wijze nagebootst in de woorden 'bim-bam' en 'rom-rom'. Het 'kere om' kan dubbel geïnterpreteerd worden: als dansbeweging, maar ook als oproep tot bekering.

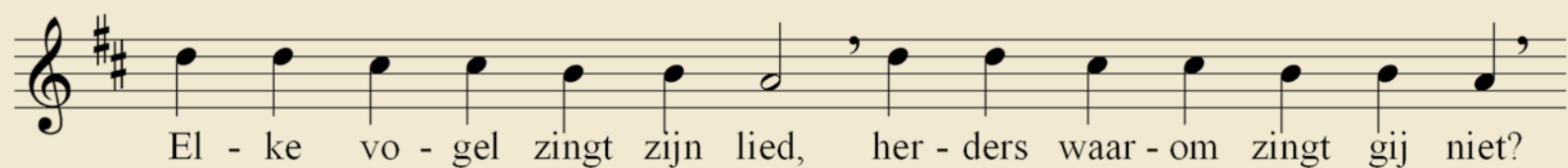
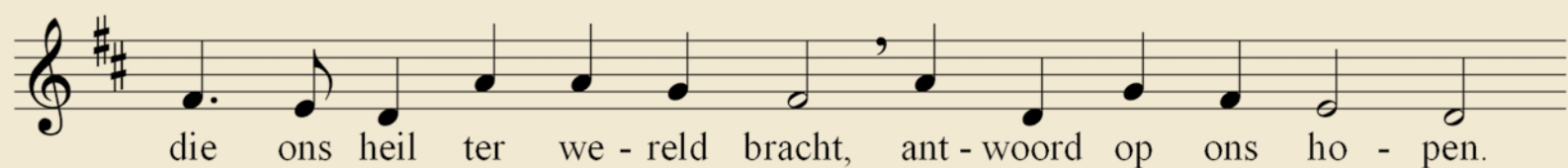
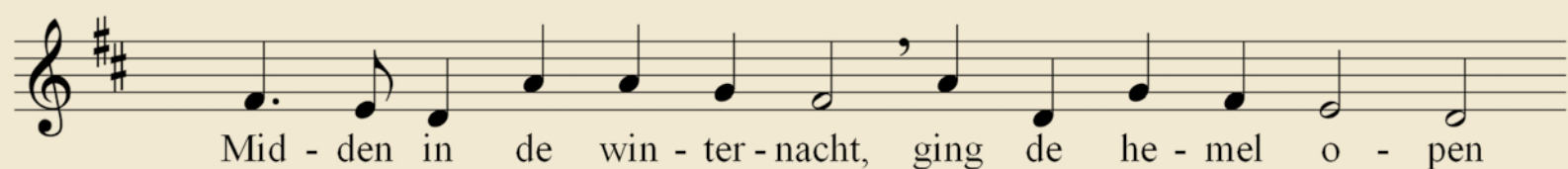
CHRISTUS IS GEBOREN!

Vanwege de populariteit van dit lied zal het de lezer wellicht verbazen hoeveel inspirerende verwijzingen het maakt, gevat in een kundige opbouw van zingen, spelen, dansen en uiteindelijk luid verkondigen: Christus is geboren! ■

Rens Tienstra (PhD, MA, MMus) is kerkmusicus, componist en musicoloog, met specialismen in het gregoriaans en hedendaagse muziek, www.renstienstra.nl

Zie voor het hele lied Gezangen voor Liturgie 497.
Scan de QR-code en luister naar 'El Desembre Congelat'.

Lees – Kijk – Luister – Proef

Beeld: Ramon Mangold

Boodschap van paus Franciscus aan jongeren

Paus Franciscus roept jonge mensen op om vanuit de ervaring van de pandemie een nieuw hoofdstuk in de menselijke geschiedenis te beginnen. “De beproeving heeft ons onze zwakheden getoond, maar heeft ook onze deugden aan het licht gebracht, waaronder een neiging tot solidariteit”, aldus de paus in zijn boodschap aan de jongeren voor de Wereldjongerendag (WJD). De WJD werd in bisdommen wereldwijd gevierd op het feest van Christus Koning, 21 november.

In gesprek met de Syrisch-katholieke patriarch

In oktober bracht de Syrisch-katholieke patriarch Ignatius Youssef III een bezoek aan Nederland. Hij ontmoette daarbij vertegenwoordigers van kerkelijke organisaties die projecten ondersteunen in Libanon en het Midden-Oosten. Luister de podcast van katholiekleven.nl via de QR-code op deze pagina. De patriarch woont in Beiroet. Deze stad werd op 4 augustus 2020 hard getroffen door de explosie in de haven. Hij vertelt over de moeilijke situatie in Beiroet en in Libanon en over de situatie van de Syrisch-katholieke gelovigen die in Irak en Syrië wonen.

Beeld: katholiekleven.nl

‘God woont naast je’

Dit boek van Michel Remery pr. geeft vanuit de sociale leer van de Kerk antwoord op concrete vragen. Het boek gaat in op vragen als “Moet ik geld geven aan een bedelaar?”, “Is het zo erg als de panda uitsterft?” en “Steunt de Kerk werkgevers of werknemers?” De vragen zijn onderdeel van grotere thema's, zoals armoede & solidariteit, politiek & staat, theologie & je geloof doorgeven. Meer informatie over het boek is te vinden via godwoontnaastje.com. (Uitgeverij Carolus Books i.s.m. Adveniat)

Geloof & godsdienst in een seculiere samenleving

De Belgische kardinaal De Kesel, aartsbisschop van Mechelen-Brussel, schrijft in dit boek over de zending van de Kerk en haar verhouding tot de wereld en de seculiere samenleving. De Kerk is geroepen om ‘sacramentum mundi’ te zijn, sacrament voor de wereld: teken van Gods liefde. “Ik wil helpen begrijpen hoe [...] de Kerk in haar diepste wezen missionair is en hoe God haar geroepen heeft om zijn liefde, die Hij ons in Christus getoond heeft, aan allen bekend te maken”, aldus de kardinaal over het oogmerk van zijn boek. (Uitgeverij Halewijn)

Voor de priesterwijding - Sander Verschuur

Op zaterdag 13 november wijdde bisschop Van den Hende hem tot priester voor het bisdom Rotterdam. In deze video, die voor de wijding werd opgenomen, vertelt Sander Verschuur over zijn weg naar het priesterschap. Hoe begon hij aan de priesteropleiding via Vronesteyn? Welk moment ging daaraan vooraf? En hoe heeft Vronesteyn hem begeleid in de tijd van studie en vorming?

Beeld: Bisdom Rotterdam

Voor deze video en podcast scan de QR-code of ga naar tussenbeide.nl

Een netwerk van liefde

Tot opbouw van een beschaving van liefde

De Kerk is een netwerk van liefde rond Jezus Christus. Bij 'netwerken' denken mensen vaak aan recepties en bouwen aan je digitale netwerk. In de Kerk gaat het er ten diepste om dat we met elkaar verbonden zijn vanuit onze verbondenheid met Jezus.

Samen vormen we, met een beeldspraak van de apostel Paulus, het lichaam van Christus. In zijn brief aan de Korintiërs schrijft Paulus: "Het menselijk lichaam vormt met zijn vele ledematen één geheel [...] Welnu, gij zijt het lichaam van Christus, en ieder van u is een lid van dit lichaam" (1 Korintiërs 12, 12-27).

De ledematen in het lichaam hebben elkaar nodig en zijn als gelovigen samen op weg. Dat behoort tot het wezen van de Kerk, zegt paus Franciscus en hij noemt dat "synodaliteit".

In kracht van de Heilige Geest zijn we als Kerk in staat om samen één lichaam te vormen: mensen met verschillende gaven en talenten die elkaar aanvullen om te bouwen aan een beschaving van liefde in onze wereld, met het oog op het Rijk van God.

+ J. van den Hende
Bisschop van Rotterdam

Bisdom Rotterdam op de kaart

Als bisdom Rotterdam worden we geroepen om netwerk van liefde te zijn, tot opbouw van een beschaving van liefde. Onze opdracht is er niet alleen voor de mensen met wie we in de kerk samenkomen, maar gaat veel verder krachtens de missionaire opdracht van de Heer en richt zich op alle mensen van goede wil.

Ons netwerk bestaat uit gelovigen in parochies, zorginstellingen en caritasinstellingen, op scholen en in gevangenissen. Veel gelovigen zijn actief in de Kerk van Rotterdam als vrijwilliger. Anderen zetten zich in als priester, diaken of pastoraal werk(st)er. Alle gelovigen samen vormen het netwerk van de Kerk van Rotterdam.

Het bisdom Rotterdam valt qua gebied grotendeels samen met de provincie Zuid-Holland. Het bisdom is onderverdeeld in twee vicariaten. Er zijn territoriale parochies (een bepaald gebied) en migrantenparochies. Verder is er een studentenparochie die vooral actief is in de drie steden Delft, Leiden en Rotterdam. Aan elke territoriale parochie is in principe een caritasinstelling verbonden.

VICARIAAT DEN HAAG

- 1 Parochie H. Augustinus
- 2 Parochie St. Barnabas
- 3 Parochie H. Bartholomeus
- 4 Parochie St. Jan de Doper
- 5 Parochie Sint Maarten
- 6 Parochie Maria Sterre der Zee
- 7 Parochie H. Nicolaas
- 8 Parochie Pax Christi
- 9 Parochie HH. Petrus en Paulus
(a) Vicariaat Merenwijk
- 10 Parochie H. Thomas
- 11 Parochie De Verrezen Christus
- 12 Parochie De Vier Evangelisten
- 13 Parochie H. Willibrordus

FEDERATIE HH. CLARA EN FRANCISCUS

- 14 Parochie Heilige Clara
- 15 Parochie Heilige Franciscus

FEDERATIE VLIETSTREEK

- 16 Parochie H. Bonifatius
- 17 Parochie Sint Maarten
- 18 Parochie Trinitas

VICARIAAT ROTTERDAM

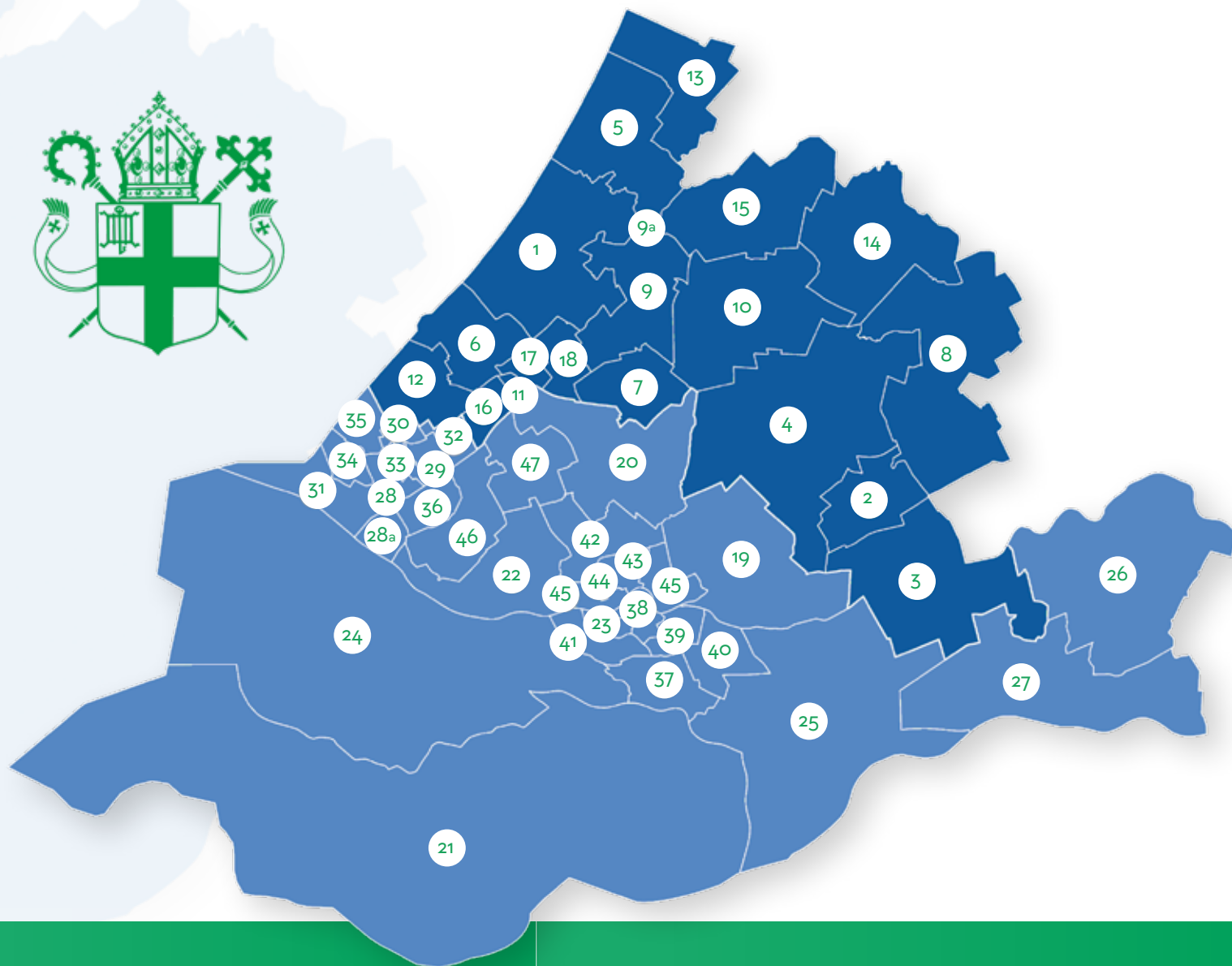
- 19 Parochie Sint Christoffel
- 20 Parochie Christus Koning
- 21 Parochie De Heilige Familie
- 22 Parochie De Goede Herder
- 23 Parochie HH. Michaël en Clemens
- 24 Parochie HH. Nicolaas Pieck en Gezellen
- 25 Parochie H. Theresia van Avila

FEDERATIE DRIESTROMENLAND

- 26 Parochie Heilige Drie-Eenheid
- 27 Parochie HH. Martelaren van Gorcum

FEDERATIE ST. FRANCISCUS, TUSSEN DUIN EN TUIN

- 28 Parochie St. Adrianus
(a) Geloofsgemeenschap H. Jacobus
- 29 Parochie H. Andreas
- 30 Parochie H. Bartholomeus
- 31 Parochie H. Egbertus / H. Lambertus
- 32 Parochie Sint Elisabeth
- 33 Parochie OLV van Goeden Raad
- 34 Parochie OLV ten Hemelopneming
- 35 Parochie H. Machutus
- 36 Parochie Martelaren van Gorcum

FEDERATIE H. MARIA MAGDALENA

- 37 Parochie St. Augustinus
- 38 Parochie H. Drie-Eenheid
- 39 Parochie De Emmausgangers
- 40 Parochie St. Joris
- 41 Parochie OLV van Lourdes

FEDERATIE ROTTERDAM RECHTER MAASOEVER

- 42 Parochie H. Bernadette
- 43 Parochie H. Johannes
- 44 Parochie HH. Laurentius & Elisabeth
- 45 Parochie H. Maria

CLUSTER SINT URSULA - O.L. VROUW VAN SION

- 46 Parochie O.L. Vrouw van Sion
- 47 Parochie Sint Ursula

De Studentenparochie H. Catharina van Alexandrië is actief in Rotterdam, Delft, Leiden.

MIGRANTENPAROCHIES

- Parochie La Sagrada Familia (Spaanstalig), Rotterdam
- Parochie O.L. Vrouw Sterre der Zee (Poolse katholieken), Rotterdam
- Parochie O.L. Vrouw van de Vrede (Portugees sprekenden), Rotterdam
- Parochie Petrus Donders (Surinaamse katholieken), Rotterdam
- Parochie HH. Nikola Tavelic en Antonius van Padua (Kroatisch sprekenden), Rotterdam
- Parochie Church of Our Saviour (Engelstalig), 's-Gravenhage
- Parochie Tous les Saints (Franstalig), 's-Gravenhage
- Parochie H. Johannes Paulus II (Poolse katholieken), 's-Gravenhage
- Missione Cattolica Italiana, 's-Gravenhage
- Gemeenschap van Duits sprekenden, 's-Gravenhage

Verder zijn er in parochies nog geloofsgemeenschappen van migranten actief met verschillende talen.

De Kerk als netwerk van liefde, wat betekent dat concreet?

De Kerk heeft een drievoudige opdracht:

- Verkondiging van Christus, het Woord van God
- De viering van de sacramenten
- Het dienstwerk van de liefde

Dit zijn opgaven die elkaar wederzijds veronderstellen en die niet van elkaar los te maken zijn, omdat ze deel uitmaken van de ene zending die Christus aan de Kerk heeft toevertrouwd. We zijn ten volle Kerk als we deze drievoudige opdracht in gezamenlijkheid waarmaken. Zolang wij het Woord van God lezen en daar ook naar leven, zolang we de sacramenten vieren en met name de eucharistie, en zolang we elkaar dienen in liefde en geloof, zijn de belangrijke elementen van de Kerk aanwezig, zegt het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965).

Wat betekent het -in het licht van deze opdracht- dat we als bisdom Rotterdam netwerk van liefde zijn?

Het betekent dat de liefde van God voorop komt in wat we doen

Geloof, hoop en liefde zijn onze belangrijkste bagage bij het verkondigen van het evangelie in woord en daad. We zijn samen op weg vanuit het gemeenschappelijk luisteren naar het Woord van God en de viering van de eucharistie.

Het betekent dat we het samen doen

De drievoudige opdracht die we als Kerk hebben ontvangen, kunnen we alleen als gemeenschap volbrengen. Niet ieder voor zich hoeft alles te doen, maar ieder levert zijn of haar inspanning en draagt bij aan het geheel.

Het betekent dat we ons mogen verheugen in de talenten van een ander

Omdat we samen een geheel vormen en op elkaar aangewezen zijn voor de uitoefening van onze opdracht, hoeven we niet zelf overal even goed in te zijn. We mogen ons verheugen in de talenten van anderen, die onze talenten aanvullen. Vele gaven, één Geest (1 Korintiërs 12, 4-6).

Het betekent dat we elkaar niet kunnen missen en dat ieder ertoe doet

Het oog kan niet tot de hand zeggen: "Ik heb je niet nodig", schrijft Paulus. "Nog sterker, juist die delen van het lichaam die het zwakst schijnen te zijn, zijn onmisbaar" (1 Korintiërs 12, 21-22). Niets is zo klein dat het er niet toe doet, omdat alles gebeurt in de aanwezigheid van de Heer.

Het betekent dat we meelijden als een ander lijdt

Parochies en caritassen trekken samen op in het netwerk van liefde. "Wanneer één lid lijdt, delen alle ledematen in het lijden" (1 Korintiërs 12, 26). De werken van barmhartigheid laten zien hoe we degenen die we op onze weg ontmoeten concreet tot steun en troost kunnen zijn.

Het betekent dat eenheid boven verdeeldheid gaat

We zijn niet allemaal hetzelfde en we kunnen van mening verschillen. Voor het bouwen aan een beschaving van liefde is echter een noodzakelijk principe dat "de eenheid boven het conflict gaat" (paus Franciscus, Evangelii gaudium, 228; Filippenzen 2, 2-5).

Het betekent dat we in de liefde blijven

Het betekent dat ons verkondigen, vieren en dienen vruchtbaar wordt vanuit onze verbondenheid met de liefde van Christus (Johannes 15, 9).

St. Feuillien

Brasserie St. Feuillien is een authentieke Belgische familiebrouwerij met een prachtig assortiment aan abdijbieren. Waaronder het jaarlijkse Cuvée de Noël, een kerstbier om vredig van te genieten.

Door Fedor Vogel

De voormalige abdij en de gelijknamige brouwerij St. Feuillien in het Belgische Le Rœulx (Henegouwen) zijn vernoemd naar de Ierse Monnik Faelan. Hij werd geboren eind zesde eeuw in de buurt van de stad Galway en opgevoed volgens de principes van het christelijke geloof. Hij voelde zich tot het kloosterleven aangetrokken. Met zijn twee broers wordt Faelan gevormd tot missionaris en vertrekt naar België, waar hij een stuk grond ontvangt bij Namen om er een nieuw klooster te vestigen, het latere Fosses-la-Ville.

In een nacht in oktober van het jaar 665 op weg van Nijvel naar Fosses wordt hij overvallen en gedood. De plaats van de moord, Le Rœulx, wordt al snel daarna door pelgrims bezocht. Er wordt een houten kapelletje gebouwd ter nagedachtenis aan Faelan en dat blijft de eeuwen daarna een trekpleister voor pelgrims van heinde en verre. In 1125 besluit de bisschop van Kamerijk om op die plek een abdij te vestigen. De naam van Faelan of Foillan, die ondertussen dankzij verschillende mirakels heilig is verklaard, wordt 'verlatijnt' tot Foillanus. In het Frans is dat Saint Feuillien, waarnaar de abdij vernoemd wordt. Le Rœulx profiteert van de wrede moord enkele eeuwen daarvoor, want dankzij deze abdij floreert het dorpje en groeit het uit tot het stadje dat het nu is. In 1603 lukt het de abt Jean Rondeau om een relikwie te bemachtigen van de heilige. Het relik wordt bewaard in het zilveren schrijn dat nu nog te bewonderen is in de Sint Niklaaskerk in Le Rœulx. Elk jaar in oktober, gedurende het grote kapittel van de St. Feuillien-broederschap, wordt het reliekschrijn vereerd.

Wie nu Le Rœulx binnenrijdt, wordt op de rotonde verwelkomd door een koperen brouwketel, daar neergezet door Brouwerij St-Feuillien. Van de oorspronkelijke abdij achter het bier St-Feuillien zijn nog slechts enkele resten overgebleven, op het terrein van het kasteel van de Prinsen van Croy van Le Rœulx. Maar de verhalen van Saint Feuillien leven vandaag nog voort in de bieren van Brasserie St. Feuillien.

BIERTIP

Bier:

St-Feuillien Cuvée de Noël, 9% alc. vol.

Brouwerij:

Brouwerij St-Feuillien

De Proef:

Dit diep robijnrode kerstbier heeft een volle schuimkraag, gebrande moutsoorten zorgen voor een bruinige tint. De bittere ondertoon zorgt voor een harmonisch geheel

In deze column schrijft Fedor Vogel over de zin en onzin rond abdij- en trappistenbieren. Fedor Vogel is uitgever en hoofdredacteur van Bier! magazine, Brouw! magazine en Bierradio.nl. Hij is al sinds zijn jeugd actief binnen de Kerk en op dit moment bestuurslid van de H. Theresia van Ávila-parochie in katholiek Drechtsteden.

“MIJN HART IS BLIJ, MAAR OOK VERDRIETIG”

Zuster Elvira

Daphne van Rosendaal

Het hele jaar door kookt zuster Elvira in Den Haag voor dak- en thuislozen. Ze wordt daarbij geholpen door vrijwilligers. Samen maken ze er dit jaar met Kerstmis iets extra bijzonders van.

‘De herinnering
aan iets goeds
blijft je bij’

Op de vaste plek, bij het Malieveld waar dagelijks maaltijden worden uitgedeeld aan de dak- en thuislozen in Den Haag, wordt dit jaar met Kerstmis een foodmarket gehouden. Zuster Elvira Telik SSpS kookt met vrijwilligers het hele jaar door op de dinsdagen en om de week samen met de paters SVD in Den Haag op de woensdagen. Elke dag van de week is er een groep in Den Haag die kookt. Het Leger des Heils zorgt voor soep, brood en fruit. En er is koffie en thee.

NIET ALLEEN DE MAGEN

De Indonesische zuster Elvira woont vijftien jaar in Nederland, waarvan de afgelopen dertien jaar in Den Haag. Ze heeft een groot netwerk en in de loop van het gesprek wordt duidelijk dat ze dit goed weet aan te boren. Ze roept enthousiasme op. Ook is het moeilijk haar iets te weigeren.

“Jezus kun je niet zien. Maar Hij is bij de mensen. We proberen onze goedheid aan hen te geven”, vertelt ze. Volgens de zuster moeten niet alleen de magen, maar ook de harten

worden gevuld. “Dan zijn de mensen blij en wij ook als wij weer weg zijn. De herinnering aan iets goeds blijft je bij. Sommige mensen zeggen: ik kom vanwege het eten, het is lekker, maar jullie koken ook met liefde.”

50 MAALTIJDEN

Ze wijst uit het raam naar de spoorlijn die even verderop loopt. “Dit huis waar wij als zusters met ons drieën wonen is wat stil. Maar verderop gaat die trein en vele mensen komen hier voorbij.” Ze wil maar zeggen: de zusters zoeken de verbinding met de stad en de mensen die daar leven.

“Vorig jaar was het Prinsjesdag in coronatijd. Prinsjesdag is altijd een dag waarop de mensen feestvieren bij de Tweede Kamer. Maar allerlei daklozen hebben niets en ik wilde hen helpen, zodat ze ook wat konden meevieren. Mijn hart zei me: je moet iets doen voor de daklozen. Zuster Martini, mijn medezuster, wist dat ik geen geld had en regelde € 50 om eten te kopen.” Nu doet zuster Elvira

Beelden: Daphne van Roosendaal

bij de supermarkt even verderop in de straat voor dat bedrag haar wekelijkse inkopen voor vijftig maaltijden.

“De bedoeling is - volgens mij is het een Nederlandse uitdrukking - dat wie goed doet, goed ontmoet. Als je iets goeds doet voor een ander, dan gaan anderen met je mee optrekken, die gaan meedoen. Dus dat was eigenlijk het punt. En ik wil dit huis ook bekend maken voor iedereen, want het is open voor iedereen.” Het koken bracht leven in huis. “Onze keuken is groot genoeg en we hebben een grote rijstkoker. Mensen komen ons helpen en ons huis is open. De mensen zeggen: zuster, we willen jou helpen! Daar ben ik erg blij mee. En mensen helpen ook mee met het eten geven aan de daklozen door bijvoorbeeld rijst of spaghetti te geven, houdbaar eten en groenten, waar wij dan mee kunnen koken.”

'THUISBEZORGD'

Als het eten is gekookt, worden de maaltijdbakjes gevuld en in warmhoudtassen gedaan. De zuster tikte die voor weinig geld op de kop

en zal later in de auto op weg naar het Malieveld lachen om de vergelijking met de felle oranje en blauwgroene tassen waarmee bezorgers van thuis-maaltijden rondfietsen in de stad.

BLIJ ÉN VERDRIETIG

“Vorig jaar met Kerstmis hebben wij ook gewoon de mensen eten gegeven. Zeker. Veel dingen waren dicht voor de daklozen, maar wij zijn gewoon doorgegaan. Het was nog midden in de coronatijd en de mensen graptten: wij hebben een goed immuunsysteem.”

“De laatste paar maanden zijn er ook personen overleden. Wij hebben daar in een kring bij stil gestaan. De mensen merken dat wij met hen meeleven. Soms mis je ze plotseling, zoals laatst iemand die was opgepakt door de politie, omdat hij ergens lag te slapen, waar dat niet mag.”

Het maakt haar blij en verdrietig om voor deze mensen te kunnen werken. “Je komt na het eten uitdelen terug thuis en dan is je hart blij dat je hebt kunnen helpen. Maar het is ook

verdrietig om de mensen. Ik word echt heel verdrietig van binnen als ik de mensen zie. Wij bidden elke dag speciaal voor de daklozen, omdat het koud is en ze buiten zijn en daar slapen. We bidden dat God hen beschermt en dat ze iets hebben om warm te blijven.”

GELOOF IN DADEN

Gaat de zuster verder nog speciale dingen doen met Kerstmis? “Wij maken in de parochie kerstpakketten voor mensen via de Marthakerk. En dit jaar is er een kerstmaaltijd voor de jongeren. Elk jaar is er zo'n maaltijd voor een speciale groep. Dat zijn dit jaar de jongeren, omdat zij het zwaar hebben gehad in de coronatijd. En ik wil met de communicanten en vormelingen eten uitdelen. Ik geef catecheselessen in de parochie en dat is niet alleen voor de theorie, maar dat kinderen ook juist het geloof in daden kunnen omzetten. Ze kennen natuurlijk het kerstverhaal. En wat ik vertel is dat Jezus is gekomen om Vrede te brengen. Voor iedereen. We zijn samen: één hart en vele gezichten. Het gaat er om, dat de liefde van Jezus in de harten van alle mensen mag wonen.” ■

Het Woord is vlees geworden

Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) beschouwt het Woord van God als een schatkamer die we als gelovige mensen telkens opnieuw moeten openen.

De evangelist Johannes begint zijn evangelie met als proloog een hymne op het Woord (Johannes 1, 1-18). In deze hymne vinden we twee keer een inlas over Johannes de Doper (verzen 6-9 en vers 15), waardoor de hymne nu uit drie delen bestaat: verzen 1-5, verzen 10-14 en verzen 16-18, waarbij het laatste deel als nadere reflectie kan worden beschouwd.

Het eerste deel begint met dezelfde woorden als waarmee de Bijbel begint: "in den beginne..." Waar in Genesis 1, 1 deze woorden betrekking hebben op de wording van de schepping, gaan ze bij Johannes verder terug. Johannes spreekt over het Woord dat "is", dat bij God "is", en dat zelf God "is". Met opzet staat er telkens het werkwoord "zijn" om aan te geven dat het om een eeuwig zijn gaat.

Na deze verzen over het Woord en God (verzen 1-2) gaan de volgende verzen over het Woord en de schepping (verzen 3-5). Het verschil met het voorafgaande komt naar voren doordat nu het werkwoord "worden" is gebruikt. Heel de schepping - en niets uitgezonderd - dankt haar wording aan het Woord. Het Woord is Leven en Licht voor de mensen. Het schijnt in de duisternis, maar die wil duister blijven. Aldus is de vraag opgeroepen, of de mensen willen behoren tot die duisternis.

De hymne die begon met te spreken over het goddelijk Woord dat "is" en door Wie de schepping is "geworden", heeft als hoofdthema dat het Woord deel heeft willen uitmaken van de schepping: "Het Woord is vlees geworden" (vers 14).

Zoals voor een hymne niet ongebruikelijk laat de formulering van de tekst soms toe dat hij op verschillende manieren kan worden gelezen en dus vertaald. Voor het verstaan van de proloog als geheel is van belang, hoe we de verzen 10-13 verstaan.

Soms meent men, dat dit gedeelte gaat over de periode tussen de schepping (verzen 3-5) en de menswording van Christus (vers 14). In de geschapen wereld is het Woord aanwezig, alsook in de woorden van Mozes en de profeten, die vaker niet dan wel werden aanvaard door de mensen tot wie ze waren gericht. Echter, een bezwaar tegen deze interpretatie is dat verzen na de inlas over Johannes de Doper vervolgens weer zou spreken over de tijd voorafgaand aan diens optreden.

Veelal worden de verzen 10-13 beschouwd als beschrijving van het aardse leven van Jezus, waar het evangelie over zal gaan. De verzen 10-11 zijn negatief geformuleerd, de verzen 12-13 positief. Dit contrast komt terug in het Johannesevangelie. In het eerste gedeelte (hoofdstukken 1-12) blijken degenen tot wie Jezus is gezonden, Hem niet te erkennen en te aanvaarden; in het tweede deel (hoofdstukken 13-20) richt Jezus zich tot degenen, de "zijnen" die Hem wel aanvaarden en in zijn Naam geloven.

Het vermogen kinderen van God te worden, waarover vers 12 spreekt en waarvan het unieke karakter in vers 13 wordt benadrukt, kan bezwaarlijk gezien worden los van de menswording van Gods Zoon, en dus niet slaan op de periode die daaraan voorafging. Hetgeen in deze verzen al ter sprake is gekomen, wordt in vers 14 herhaald en nogmaals krachtig onder woorden gebracht: "het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond".

Het Griekse werkwoord, dat doorgaans met 'wonen' wordt vertaald en alleen hier in het evangelie voorkomt, is afgeleid van het Griekse woord voor tent. Derhalve zou hier in plaats van simpelweg 'wonen' meer specifiek 'zijn tent opslaan' kunnen zijn bedoeld om aldus te verwijzen naar Gods aanwezigheid in de tent gedurende de woestijntocht. ■

1 In het begin was het Woord en het woord was bij God en het Woord was God. **2** Dit was in het begin bij God. **3** Alles is door Hem geworden en zonder Hem is niets geworden van wat geworden is. **4** In Hem was leven, en dat leven was het licht der mensen. **5** En het licht schijnt in de duisternis maar de duisternis nam het niet aan. **6** Er trad een mens op, een gezondene van God; zijn naam was Johannes. **7** Deze kwam tot getuigenis, om te getuigen van het Licht, opdat allen door hem tot geloof zouden komen. **8** Niet hij was het Licht, maar hij moest getuigen van het Licht. **9** Het ware Licht, dat iedere mens verlicht, kwam in de wereld. **10** Hij was in de wereld; de wereld was door Hem geworden, en toch erkende de wereld Hem niet. **11** Hij kwam in het zijne, maar de zijnen aanvaardden Hem niet. **12** Aan allen echter die Hem wél aanvaardden, aan hen die in zijn Naam geloven, gaf Hij het vermogen om kinderen van God te worden; **13** Zij zijn niet uit bloed noch uit begeerte van het vlees of de wil van een man, maar uit God geboren. **14** Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, zulk een heerlijkheid als de Eniggeborene van de Vader ontvangt, vol genade en waarheid.

Johannes 1, 1-14
Rkbijbel.nl

Vraag & Antwoord

**Wat betekent de menswording van God
voor de menselijke waardigheid?**

‘Zo wil God met ons zijn’

Met Kerstmis vieren we dat God mens is geworden. Dat noemen we de incarnatie. Daarmee willen we zeggen hoe in Jezus God ons rakelings nabij komt. God weet wat het is om een mens te zijn op aarde. Dat is goed nieuws. Immanuel - God met ons - als een klein kind in een kribbe, laat ons zien dat God oog heeft voor al wie weerloos en afhankelijk is. Het kerstverhaal begint chaotisch. Veel mensen zijn op reis. Maria en Jozef zijn niet getrouwd, maar reizen wel samen. Maria is jong en onverwacht zwanger. Ze moeten slapen in een stal. En uitgerekend in die moeilijke situatie betreedt God als mens de wereld.

In Jezus ontmoeten we een mens aan de rand van de samenleving. Hij groeit op in een bezet land tussen de armen en de uitgestoten. Hij komt voor hen op. Zo wil God met ons zijn door dik en dun, heel ons leven, van het eerste prille begin tot het laatste kwetsbare einde. Door de eeuwen heen heeft deze boodschap gelovigen geïnspireerd om zich in te zetten in woord (katholiek sociale leer) en daad (netwerken van naastenliefde).

Er is meer. Jezus Christus is niet alleen een soort ‘superheld.’ Hij biedt ons de helpende hand daar waar onze eigen menselijke waardigheid in het geding is gekomen. Dat wil zeggen, Jezus helpt ons - verlost ons - van al die momenten waarop wij in liefde naar elkaar, naar God, en naar onszelf tekort zijn geschoten. Met zijn hulp en vriendschap kunnen we de liefde waartoe wij geroepen zijn weer de centrale plaats geven in ons leven.

De diepste grond van de menselijke waardigheid is gelegen in de roeping van de mens tot gemeenschap met God. Reeds vanaf zijn geboorte wordt de mens uitgenodigd tot een dialoog met God (Gaudium et spes, 19). De kerstster wijst ons naar het kind in de kribbe. Het kwetsbare kind in de kribbe wijst ons op de grote liefde van God voor iedereen. In Jezus is God niet een toevallige passant in ons leven, maar biedt Hij zijn hulp en vriendschap aan. ■

Door: Richard Steenvoorde OP

Richard Steenvoorde is dominicaan, studentenpastor in Rotterdam en promovendus aan de KU Leuven

Dienen door te doen

Kringloopwinkel 'De Paardestal' begon ooit heel kleinschalig met steun aan missionarissen. In drie afleveringen verdiept Tussenbeide zich in De Paardestal: Wat zijn nu de goede doelen? Wie zijn de vrijwilligers? En hoe wordt gewerkt aan duurzaamheid? Dit is deel drie uit de serie. Het dienstwerk van de liefde (diakonia) behoort wezenlijk tot de zending van de Kerk. Dit dienen wordt soms uitgesproken, maar veel vaker onuitgesproken gedaan.

In 2019 kregen de vrijwilligers van Goededoelen-Kringloopwinkel De Paardestal uit handen van burgemeester Pieter van de Stadt van Lansingerland, de Vrijwilligersprijs Lansingerland uitgereikt. De Paardestal is te vinden onder de Onze Lieve Vrouw Geboortekerk in Berkel en Rodenrijs. De jury prees de inzet van de groep die al jarenlang de schouders zet onder de verkoop van bruikbare goederen om geld in te zamelen voor goede doelen.

EEN STEENTJE BIJDAGEN

Voorzitter van het bestuur Alfred Van Paassen: "We zitten aardig in ons jasje met zo'n vijftig vrijwilligers. Eigenlijk vormen we samen een kleine gemeenschap; als er iemand jarig is, is er een flesje wijn, als iemand ziek is, een kaartje of attentie. Soms vertellen vrijwilligers aan anderen hoe leuk het werken is hier, of iemand komt hier als klant en raakt geïnteresseerd."

Over zijn eigen inzet vertelt hij: "Ik vind het leuk om mijn steentje bij te dragen aan de maatschappij. In mijn werkzame leven heb ik voor een multinational gewerkt, maar dit werk hier in De Paardestal geeft me zeker zoveel voldoening. Je hebt hier eer van je werk. Het is zinvol, we ondersteunen mooie projecten en omdat we een Kringloopwinkel zijn, bieden we spullen voor mensen met een kleine portemonnee en dragen wij bij aan verduurzaming."

Vanuit de Kringloopwinkel onder de kerk, is de kerk binnendoor bereikbaar, zo toont Koos die een actieve parochiaan is en een manusje-van-alles. "Ja er is veel te doen in en rondom de kerk." Ineke Lexmond: "Ik ben hier gekomen omdat ik een oproep in het parochieblad las. Het werken hier geeft me veel voldoening. Zo heb ik vandaag een hoop opgeruimd, gezorgd dat de vrijwilligers hier een school toilet aantreffen en spelletjes op 'mijn' speelgoedafdeling compleet gemaakt."

Achter de winkel staat een grote container waar vrijwilligers de bruikbare spullen aannemen en meteen het kaf van het koren

'We vormen eigenlijk een kleine gemeenschap'

scheiden. Rik Brons en Piet van Winden zijn daar te vinden. Piet van Winden is voormalig boer en maakt zich nu graag nuttig bij De Paardestal: "Het belangrijkste vind ik dat we met De Paardestal goede doelen kunnen ondersteunen. En dat dit op een goede manier gebeurt. Dat er bij ons niets aan de strijkstok blijft hangen bijvoorbeeld."

Rik Brons ontfermt zich bij de binnenkomende spullen in eerste instantie over de boeken. Hij bekijkt, sorteert en selecteert. Ooit was hij alleen klant bij De Paardestal. Terwijl het aannemen van de goederen soepeltjes doorgaat, vertelt Brons: "Ik was als klant ook al vooral gericht op boeken. Het zijn de goederen waar ik kijk op heb. Ik ben hier als vrijwilliger gekomen omdat ik de steun aan goede doelen erg belangrijk vond. Inmiddels vind ik de vriendschappelijke sfeer die er onderling bij de vrijwilligers heerst, zeker zo belangrijk. Het is gewoon plezierig om hier samen te werken. Mijn werkzame leven als politieman heb ik afgesloten. Toen we gesloten waren wegens corona, heb ik dit werk erg gemist. Wij allemaal eigenlijk."

DAAR DOE JE HET VOOR

Frans Lepping staat in de werkplaats tussen bakjes en lades en kasten met gereedschap. "Ja het is prettig om hier bezig te zijn. Het is ongedwongen en er is tijd voor persoonlijk contact. Het is fijn om net dat beetje extra te kunnen doen voor de mensen. Ik repareer of demonteer goederen die hier binnen komen. Zo kwam er laatst een mevrouw met een bijouteriedoozje, een klein erfstuk met emotionele waarde. Er ontbrak een klein element aan het slotje. Na even puzzelen kreeg ik het weer werkend. Kijk, daar doe je het voor!" ■

Beelden: Johan Wouters

SAMEN OP WEG

Naast elkaar lopen achter Christus aan

Christus de levende Heer brengt mensen samen. Meer nog Hij geeft mensen ook als een geschenk aan elkaar.

Door Jeroen Smith pr., spiritueel Vronesteyn

Bij het sacrament van het huwelijk weten man en vrouw ten diepste dat de ander door God gegeven is. Of het nu gaat om een roeping tot het huwelijk, of een roeping tot het priesterschap, diaconaat of religieuze leven, het gaat om een weg die we in geloof gaan en waarbij we naast elkaar lopen, achter Christus aan. Daarbij komen we tochtgenoten tegen die een onmisbare rol vervullen tijdens een belangrijke periode in ons leven. Als we in ons eigen leven terugkijken, zullen we zulke mensen direct herkennen. En zelf kunnen we op onze beurt voor een ander zo'n rol vervuld hebben.

OP WEG GAAN

In de opleiding van priesters en diakens via Vronesteyn is geestelijke begeleiding een belangrijke pijler. Wanneer iemand weet dat hij begeleiding nodig heeft voor de weg van het geloof en de weg van de roeping, is het nodig actief naar een begeleider op zoek te gaan. Dat is niet alleen belangrijk voor priesterstudenten en diakenstudenten, maar elke gelovige kan een begeleider of begeleidster zoeken. Paus Franciscus schreef in 'Christus vivit', speciaal aan jongeren gericht: "Jongeren hebben er behoefte aan in hun vrijheid gerespecteerd te worden, maar zij hebben er ook behoefte aan begeleid te worden" (Christus vivit, 242).

Degene die je op je weg in het geloof en de roeping begeleidt, weet niet wat de uitkomst van de weg is. Dat wil zeggen dat diegene samen met jou deze weg gaat, hij of zij "loopt naast je" (Christus vivit, 246). Zonder je in een bepaalde richting te sturen. Als je met een priester spreekt, heeft die dus nooit de verborgen agenda jonge

mannen 'het seminarie in te praten'. Als je met een religieuze overlegt, ligt niet het intekenformulier voor het klooster al klaar. Als je met een gehuwde spreekt, komt die niet met een r.-k. datingsite aanzetten. Een begeleider helpt om echt open te staan voor Gods stem en daaraan gehoor te geven. Hij of zij wil je ervoor behoeden dat je misschien toch te snel je eigen verlangens achterna loopt, of die van anderen. Het is als met een trainer die kijkt of je 'bewegingen' goed zijn, maar je moet zelf de race lopen.

TOCHTGENOTEN

Zulke tochtgenoten zijn mensen die zelf ook een soortgelijke weg hebben afgelegd, met de hulp van iemand anders. Misschien hebben ze wel eens 'hun neus gestoten' door te eigenwillig een verkeerde weg in te slaan. Een soms pijnlijke, maar wel waardevolle ervaring. Het zijn

mensen die ook nu proberen met de Heer te leven, en bij grotere keuzen altijd weer halt houden: welke weg wijst de Heer, welke weg wijst de Kerk? Een priester bijvoorbeeld kan als tochtgenoot deze weg helemaal met je gaan, totdat je weet: dit is wat de Heer van mij vraagt. Maar het kan ook aan iemand anders gevraagd worden. Het is juist het mooie van de Kerk dat de Heer de taken en de bepaalde gaven van de Heilige Geest verdeelt. We hebben elkaar nodig en vullen elkaar aan.

De Heer maakt dus gebruik van anderen om met jou op tocht te gaan. De Heer kan daarna ook aan jou vragen met anderen op tocht te gaan, met "vertrouwen in de fantasie van de Heilige Geest, die werkt zoals Hij wil" (Christus vivit, 230). Zo zijn we samen op weg in de Kerk vanuit ons geloof in Jezus die ons roept: "Kom, volg Mij". ■

Beeld: Ingo Joseph via Pexels

Op woensdag 27 oktober is op 91-jarige leeftijd, voorzien van het H. Sacrament der zieken, overleden de zeereerwaarde heer **Johannes Maria Schlatmann**, priester van het bisdom Rotterdam, officier in de Orde van Oranje Nassau, ereburger van de gemeente Zoeterwoude, geboren op 4 juni 1930 te Rotterdam en priester gewijd op 4 juni 1955. Met ingang van 1 juli 1995 werd hem uit zijn functies op zijn verzoek eervol ontslag verleend en tevens ontslag uit de gewone ambtsbediening in het bisdom Rotterdam. Na zijn emeritaat bleef hij tot 2006 vele assistenties verlenen in diverse parochies en instellingen. Pastoor Jan Schlatmann heeft zich zesenzeestig jaar ingezet, eerst als priester van het bisdom Haarlem-Amsterdam en vanaf 2 februari 1956 van het nieuwe bisdom Rotterdam, met grote toewijding en verdiensten, attent en voorkomend in zijn dienst aan de Kerk.

Op maandag 8 november is op 92-jarige leeftijd, voorzien van het H. Sacrament der Zieken, overleden de zeereerwaarde heer **Cornelis Johannes Theodorus van Bockxmeer**, priester van het bisdom Rotterdam, Ridder in de Orde van Oranje-Nassau, geboren op 20 november 1928 te Hoorn en priester gewijd op 4 juni 1955. Kees van Bockxmeer kreeg na zijn wijding kreeg de opdracht om in Rome kerkelijk recht te gaan studeren, welke studie hij in 1959 afsloot met een proefschrift. In 1960 werd hij met instemming van de bisschop van Rotterdam benoemd tot *ludex Prosynodalis* aan de kerkelijke rechtbank van het bisdom Haarlem. Na de oprichting van de kerkelijke rechtbank in het bisdom Rotterdam werd hij aldaar benoemd tot *ludex*. Bovendien werd hij toen ook benoemd tot secretaris en vice-kanselier van het bisdom Rotterdam. In 1964 werd

zijn taak bij de kerkelijke rechtbank uitgebreid met de opdracht als Defensor Vinculi. In 1967 volgde zijn benoeming tot kanselier van het bisdom Rotterdam. Met ingang van 1 januari 1969 kreeg hij van deze taken decharge en werd hij benoemd tot persoonlijk assistent van bisschop Jansen. Op 15 augustus 1979 werd hij benoemd tot vicaris-generaal van het bisdom Rotterdam. In oktober 1980 werd zijn benoeming tot vicaris-generaal omgezet in die van bisschoppelijk vicaris. Hij werd toen ook lid van het kathedraal kapittel. In 1982 werd hij benoemd tot voorzitter van de Diocesane Beleidscommissie Oecumene. Naast deze functies werd hij in 1986 voor korte tijd benoemd tot officiaal van de kerkelijke rechtbank.

Op 15 augustus 1991 werd hem op eigen verzoek eervol ontslag verleend uit alle bestuurlijke functies van het bisdom Rotterdam. Op 20 november 1998 werd hem op eigen verzoek eervol ontslag verleend als pastoor van de parochie St. Bartholomeus te Voorhout en tevens ontslag uit de gewone ambtsbediening van het bisdom Rotterdam. Na zijn emeritaat bleef hij actief als lid van de Stichting Pro Nobis et Posteris (tot 2004) en als lid van de Diocesane Bezoekersgroep Emeriti van het bisdom Rotterdam (tot 2004). Kees van Bockxmeer was werkzaam in de parochies als kapelaan en later als pastoor en administrator. Hij was lid van de diocesane priesterraad en lid van enkele interdiocesane commissies. Pastoor Van Bockxmeer heeft zich zesenzeestig jaar ingezet als priester. Hij heeft dat gedaan met grote toewijding. Hij was in meerdere opzichten een robuuste persoonlijkheid. Een man met bestuurlijke finesse en een pastoraal hart. Loyaal in zijn handelen en met een aanstekelijke levenslust.

Benoeming

- **M.W.C.C.A. Magielse o.p.**, benoeming tot parochievicaris van de Surinaamse parochie Petrus Donders te Rotterdam voor twee jaar, 01-10-2021
- **C.G.M.M. Dernee**, benoeming tot priester-assistent ten behoeve van de parochie Christus Koning te Bergschenhoek, Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk, Nootdorp en Pijnacker, 10-11-2021
- **A. Verschuur**, (priesterwijding) benoeming tot parochievicaris van de parochie H. Theresia van Ávila te Dordrecht, 13-11-2021

Ontslag/ontheffing kerkelijke zending

- **Mw. drs. D.W.M. Bühler**, eervol ontheffing van de kerkelijke zending als pastoraal werkster in de Federatie Rotterdam Rechter Maasoever, 01-10-2021

Overig

- **A.M.J. Nöllen-Schlosser**, per 1 juli 2021 benoemd voor een eerste periode van vier jaar tot lid van het bestuur van de R.K. Begraafplaats en Crematorium St. Laurentius
- **M.H.T.M. Boons-Prinsen**, per 1 juli 2021 benoemd voor een eerste periode van vier jaar tot lid van het bestuur van de RK Begraafplaats en Crematorium St. Laurentius
- **B.A.M. Albers**, per 1 juli 2021 eervol ontslag als lid van het bestuur van de RK Begraafplaats en Crematorium St. Laurentius
- **O. de Brito**, per 1 juli 2021 eervol ontslag als lid van het bestuur van de RK Begraafplaats en Crematorium St. Laurentius

- **Dj.G.C. Bracke**, per 1 oktober 2021 benoemd voor een tweede periode van vier jaar tot lid van de Bisschoppelijke Brielse Commissie
- **J. van den Eijnden ofm**, per 1 oktober 2021 benoemd voor een tweede periode van vier jaar tot lid van de Bisschoppelijke Brielse Commissie
- **J.P.F. Glas**, per 1 oktober 2021 benoemd voor een tweede periode van vier jaar tot custos en lid van de Bisschoppelijke Brielse Commissie
- **J.T.M. Berkhout**, per 1 oktober 2021 eervol ontslag als secretaris en lid van de Bisschoppelijke Brielse Commissie
- **J.H. Smith**, met terugwerkende kracht per 1 januari 2021 benoemd voor een nieuwe termijn van drie jaar tot moderator van de Broederschap/Haagse Bedevaarten
- **M.J.M. Tetteroo**, per 1 oktober 2021 benoemd voor een eerste periode van vier jaar tot lid van het bestuur van de RK Begraafplaats St. Agatha
- **J.J.M. Dobbe**, per 1 november 2021 eervol ontslag als lid van het bestuur van de RK Begraafplaats St. Agatha
- **D.G.H van der Werf**, per 1 september 2021 benoemd voor een eerste periode van vier jaar tot lid van het bestuur (penningmeester) van de Diocesane Instelling voor liturgische muziek in het bisdom Rotterdam Sint Gregorius (DISG)

IN GESPREK OVER DE BISSCHOPPENSYNODE

Voor een synodale Kerk: communio, participatio, missio

Op uitnodiging van paus Franciscus vindt er een uitgebreide wereldwijde voorbereiding plaats voor de bisschoppensynode 2023 in Rome: 'Voor een synodale Kerk: communio, participatio, missio'. De voorbereiding hiervoor in bisdommen wereldwijd begon op 17 oktober en duurt tot 15 augustus 2022.

DIOCESANE FASE

Ook in het bisdom Rotterdam is deze 'diocesane fase' gestart. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de voorbereidingsdocumenten die vanuit Rome werden verstuurd. Deze hebben als centrale vraag het 'samen op weg zijn' als Kerk. Het Secretariaat van de Bisschoppensynode reikte tien kerntema's aan met vragen om over in gesprek te gaan. Daarbij werd

aangegeven dat niet alle thema's aan bod hoeven te komen. De Nederlandse bisschoppen hebben de volgende drie onderwerpen gekozen: 1) vieren, 2) medeverantwoordelijk voor missie, 3) dialoog in Kerk en samenleving.

NETWERK VAN DE KERK

In het bisdom Rotterdam wordt het gesprek georganiseerd, via het netwerk dat de Kerk is. Zo kunnen veel mensen worden betrokken bij het gesprek. Via de Diocesane Caritas Instelling (DCI) zijn twee bijeenkomsten gepland in januari, waarvoor alle caritasinstellingen worden uitgenodigd samen met diaconale werkgroepen van parochies.

De deelnemers kunnen luisteren naar elkaar en hun eigen ervaringen inbrengen, wat zij in hun werk om zich heen horen en zien. Ook wordt het netwerk van het bisdom aangesproken via de bisschoppelijk gedelegeerden vanuit hun contacten met scholen, met oecumenische partners en met geestelijk verzorgers in ziekenhuizen en verpleeghuizen.

VOORBEREIDING IN EIGEN KRING

Deelnemers aan de gesprekken zullen hun persoonlijke inbreng hebben en ook worden gevraagd om in de voorbereiding in hun omgeving te luisteren om te horen wat daar klinkt. In een gesprek met de Priesterraad op 16 november verwoordde bisschop Van den Hende het als volgt: "Het gesprek over deze onderwerpen van de synode is belangrijk. Als we mensen uitnodigen voor een ontmoeting, zoals bijvoorbeeld de parochiebesturen in bijeenkomsten per vicariaat, roepen we op om er ook eerst in eigen kring over te spreken en niet alleen namens het bestuur te komen, maar ook namens

medeparochianen. Neem de gelegenheid om het er samen met anderen in een geloofsgesprek over te hebben, zodat je als afvaardiging ook de inbreng van medeparochianen meeneemt.”

EEN EERSTE GESPREK

De bijeenkomst van de Priesterraad vond plaats als online Teams-vergadering. Met de Priesterraad werd besloten om het onderwerp in een volgende bijeenkomst te hernemen, om vanuit de eerste verkenning van de thema's een verdere verdiepingsslag te maken. De drie voor de Nederlandse situatie gekozen thema's zijn bijzonder rijk. In de online bijeenkomst van de Priesterraad, waarvan naast de priesters die lid zijn ook een pastoraal werkster en een diaken deel uitmaken als toehoorders, bleek dit al bij de bespreking van het eerste onderwerp dat werd beetgepakt ('medeverantwoordelijk voor missie') en de eerste vraag daarbij, die gaat over hoe gedoopte gelovigen worden geroepen om actief mee te werken aan de missie van de Kerk. “We bieden als parochie veel aan”, zei een van de leden van de priesterraad. “En toch blijft het lastig. Bij mijzelf was het destijds ook een plotseling moment van verandering, het besef dat je een band met de levende Heer hebt. We zien dat de Alpha-cursus belangrijk is in onze parochie, omdat mensen daardoor op een situatie kunnen komen waardoor die verandering kan komen, het besef van die persoonlijke band met Jezus.”

HANDREIKING EN 'GESPREKSSTARTER'

Groepen in het bisdom die in gesprek willen in het kader van de synode kunnen gebruik maken van de landelijke handreiking die is te vinden op rkkerk.nl en waarin de kernthema's met de daarbij behorende vragen

zijn opgenomen. In het bisdom Rotterdam is bovendien een diocesane 'gespreksstarter' ontwikkeld die is gemaakt voor het gesprek in parochies over de bisschoppensynode. Met een draaischijf kunnen de trefwoorden van de synode (communio, participatio, missio) worden gecombineerd met de zending van de Kerk, die drievoudig is: verkondiging, vieren, caritas. Zo kunnen ook de thema's voor het gesprek in de Nederlandse bisdommen aan bod komen (vieren, medeverantwoordelijk voor missie, dialoog in Kerk en samenleving). De gespreksstarter wordt verstuurd aan parochies voor verdere verspreiding en om mee aan de slag te gaan.

Wanneer groepen in gesprek gaan met de vragen van de synode of de gespreksstarter van het bisdom en daarvan een verslag willen maken, kan dit verslag vóór Pasen (15 april) worden gestuurd aan de bisschop via het secretariaat van de bisschop (a.d.jong@bisdomrotterdam.nl). Gevraagd wordt om een verslag van maximaal twee pagina's met een voorblad waarop wordt aangegeven welke personen deelnamen aan het gesprek en waar en wanneer dit werd gevoerd. De bisdommen zijn namelijk gevraagd om een weerslag te geven van maximaal tien pagina's. Deze worden op het niveau van de Nederlandse kerkprovincie op hun beurt samengebracht in een document dat wordt verzonden aan het Secretariaat van de Bisschoppensynode in Rome. ■

Beeld: Daphne van Roosendaal

Geplande gesprekken 'diocesane fase'

In het bisdom Rotterdam staan in de diocesane fase de volgende momenten van overleg en uitwisseling gepland:

- ontmoetingen met de priesterraad
- ontmoeting met het moderatorenberaad
- ontmoeting met de REA (Raad voor Economische Aangelegenheden)
- ontmoeting met de DCI (Diocesane Caritas Instelling)
- ontmoetingen met de PCI-en
- ontmoeting via de gedelegeerde onderwijs (besturen in primair en voortgezet onderwijs en scholieren)
- ontmoeting via de gedelegeerde oecumene (werkgroep oecumene en provinciale raad van kerken)
- ontmoeting via de gedelegeerde categoriaal pastoraat
- ontmoeting met religieuzen
- ontmoeting met de theologie-studenten via de rector van Vronesteyn
- ontmoeting met migrantengemeenschappen
- ontmoeting met de parochiebesturen (per vicariaat)
- ontmoeting (oud)deelnemers (pre)marriage course

Rustieke begraafplaats & crematorium

R.K. Begraafplaats & Crematorium St. Laurentius is kleinschalig en klantvriendelijk. Wij hebben persoonlijke aandacht voor de wensen van de mensen die hier begraven of gecremeerd willen worden. Ook voor de nabestaanden hebben we de grootste zorg.

De Rooms-katholieke begraafplaats St. Laurentius die stamt uit 1867, is een Gemeentelijk Monument, een groene oase, een plek van rust en spiritualiteit. Het terrein ligt midden in de stad Rotterdam, centraal in Crooswijk. St. Laurentius heeft in honderdvijftig jaar een heel eigen plek veroverd in de buurt en in de stad. In de loop der jaren is St. Laurentius niet alleen voor Rooms-katholieken een gedenkwaardige begraafplaats geworden, maar ook voor andersgezinden. Een rustieke en serene plek waar eenieder troost vindt.

Intiem, betrokken
en zorgzaam

Nieuwe Crooswijkseweg 123, 3034 PN Rotterdam
T 010 - 413 63 08 | www.begraafplaatslaurentius.nl
Wij zijn 7 dagen per week voor u geopend.

Gezonde start voor moeder en kind

Adventsactie steunt dit jaar vier projecten die zich richten op goede, bereikbare zorg voor moeder en kind rondom de zwangerschap, de bevalling en de periode erna.

Helpt u mee?

Doneer eenvoudig via de QR-code

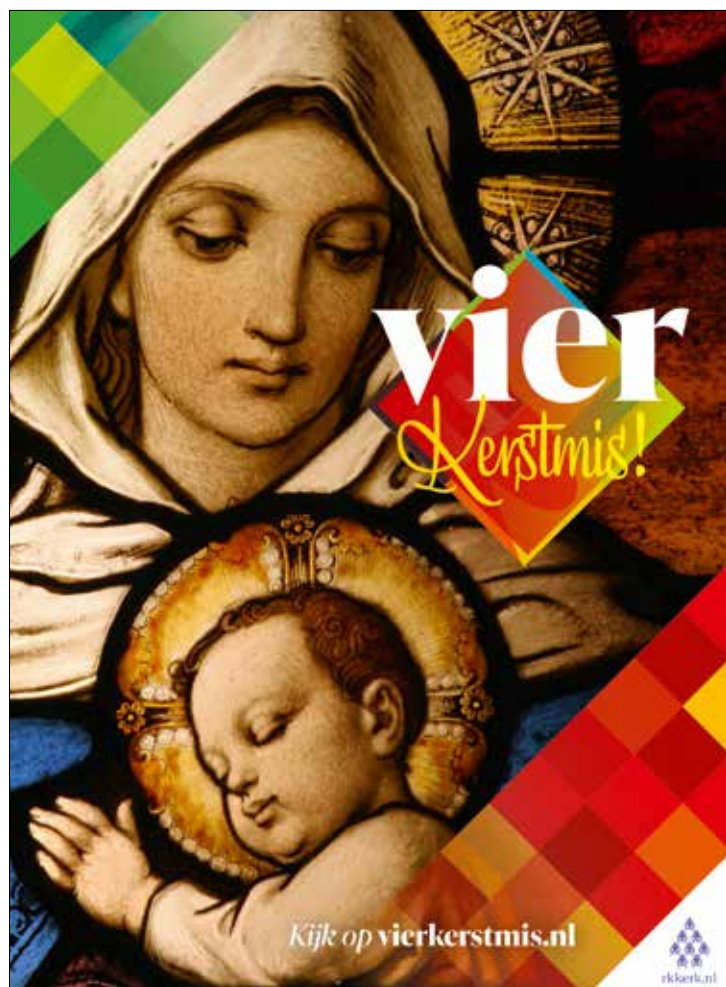

www.adventsactie.nl

IBAN: NL89 INGB 0653 1000 00

ADVENTSACTIE

EEN CAMPAGNE VAN VASTENACTIE

kbo zuid-holland

voor senioren van vandaag en morgen

De Katholieke Bond van Ouderen (KBO) is de grootste seniorenorganisatie in Nederland. KBO Zuid-Holland is één van de 11 provinciale bonden en telt ruim 27.000 leden in 49 plaatselijke afdelingen. Provinciaal en op afdelingsniveau zijn honderden vrijwilligers actief om leden te ondersteunen en het onderlinge contact te bevorderen.

Praktische hulp bieden de Vrijwillige Ouderen Adviseurs, die zijn opgeleid om senioren de weg te wijzen in de doolhof van voorzieningen. Weer anderen helpen bij de belasting, een vertrouwenszaak. Lid worden van de KBO biedt naast individuele hulp ook gezelligheid, voor wie behoefte heeft aan contacten met andere leden.

Leden krijgen tien keer per jaar gratis het magazine van KBO-PCOB en kunnen profiteren van vele voordelen en diensten van de KBO, zoals een collectieve zorgverzekering en een energiecollectief.

De KBO en PCOB hebben landelijk hun krachten gebundeld. Zij maken zich sterk voor de belangen van senioren op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau.

Hoe sterker de KBO, hoe beter uw belangen worden behartigd!

Inlichtingen en aanmelding:

KBO Zuid-Holland
Weg en Bos 80, 2661 GZ Bergschenhoek
Telefoon **010-5218299**
E-mail **info@kbozuidholland.nl**
Website **www.kbozuidholland.nl**

Huis voor de Pelgrim

Onze reizen brengen je verder

Ga mee op bedevaart

Vraag de uitgebreide brochure aan

Lourdes Assisi & Rome
Banneux Fátima Ierland Israël
Santiago Pater Pio Wandelen

Bedevaartvrijwilligers in het bisdom Rotterdam zijn welkom op de regiobijeenkomst op 20 januari 2022 in Zoetermeer. Meld je aan.

043 - 321 57 15

info@huisvoordepelgrim.nl

www.huisvoordepelgrim.nl

Bij Lourdesreizen
speciale korting voor
CZ-verzekerden

Historische begraafplaats St. Barbara in 2020 een eeuw een oase van rust.

Ook in de Binckhorst van de toekomst zal St. Barbara een prominente plaats innemen als stadspark in de 'groene long' in de Trekvlietzone. Ontdek de verborgen schoonheid van de 100-jarig jubilerende begraafplaats aan de hand van een geïllustreerde wandelroute of laat u informeren over de mogelijkheden van begraven, opbaring en van een passend afscheid.

Onze begraafplaats biedt de volgende faciliteiten: een moderne kapel, een sfeervolle condoleance ruimte, een rouwkamer én een 24-uurskamer. Zowel algemene graven als familiegraven zijn beschikbaar. Aankoop van een familiegraf voor 30 jaar is mogelijk voor een bedrag van € 1.260.

De begraafplaats investeert in een mooie en betere toegankelijkheid en biedt binnenkort plaats aan een crematorium met een bijzondere bezinningsruimte op de Binckhorst. De bouw is reeds gestart!

Voor meer informatie kunt u telefonisch of via email contact opnemen met onze administratie: 070 3503718 / info@paxrkb.nl

STICHTING R.K. BEGRAAFPLAATSEN TE 'S-GRAVENHAGE

www.begraafplaatsdenhaag.nl

Hoe verzekert je
de warmte van
een kaarsje branden?

Elke kerk heeft een unieke betekenis. Stilte en reflectie gaan er hand in hand met vreugde en vieren. Zo'n plek waar de ziel thuiskomt is onvervangbaar. Maar niet onverzekerbaar, want met de specialistische kennis van Donatus wordt de herbouwwaarde van uw kerk nauwkeurig getaxeerd en verzekerd. Daarbij kunt u rekenen op deskundig preventie-advies. In geval van schade treden we daadkrachtig op en nemen we u veel werk uit handen. Zo blijft uw kerk verzekerd van een toekomst waar ook volgende generaties van kunnen genieten.

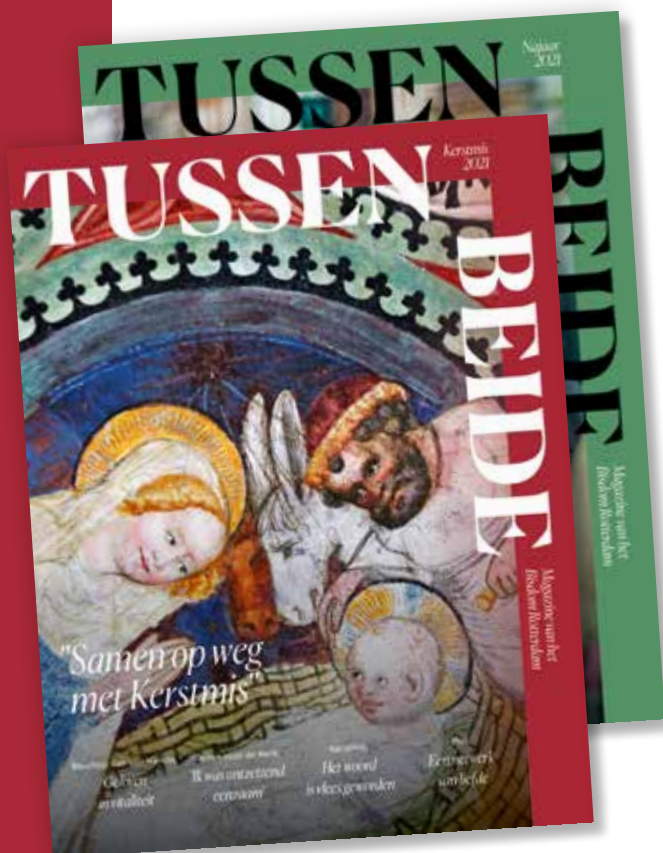
Nieuwsgierig? Ontdek meer op www.donatus.nl

donatus

verzekert kerken en monumenten

TUSSENBEIDE LIEVER BIJ U THUIS OP DE MAT?

Tussenbeide wordt verspreid via de parochies in het bisdom Rotterdam. Zo kunt u in de kerk dus altijd uw gratis exemplaar meenemen. Grijpt u wel eens mis? Meld u dan aan voor een persoonlijk abonnement en ontvang Tussenbeide bij u thuis via uw eigen brievenbus.

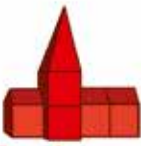
We bieden u graag het gemak van een persoonlijk abonnement.*

Meld u aan via tussenbeide@bisdomrotterdam.nl of bel met het bisdom op 010 - 2815171.

* Voor een persoonlijk abonnement vragen we u een jaarlijkse gift van € 12,50

2022

Actie
Kerkbalans

**Geef vandaag voor
de kerk van morgen**